

den á ella, se propone disminuir la morbilidad y mortalidad mediante la higienización de los pueblos y sus habitantes. por medio de diferentes proyectos, entre los que hay el de la ley de vacunación obligatoria, con cuya medida, ejecutada con severa rectitud, logrará evitar de la muerte á muchos miles de españoles, que sin duda alguna, contribuirán al engrandecimiento y regeneración de nuestra querida y por tantos conceptos desgraciada Pátria.

A. Aluja.

Crónica Artística

L'ART DEL CARTELL

De todas las artes gráficas, es sens dupte la de més moderna creació, l'art de l'*affiche* ó del cartell. Pero malgrat el curt temps que conta d'existència, ha adquirit un gran desenrotll, y actualment, en las naciones que s'ocupan sèriament del Art, te gran importancia mercès als genials pintors y dibuixants que no han cregut rebaixarse al fer d'un senzill anunci una veritable obra d'art.

Si be l'*affichisme*, aqueixa branca de las arts anomenadas *del carrer*, ha adquirit tota sa importancia en aqueixos quinze ó vint anys últims, no per aixó deixa d'haverhi dins d'aqueix gènere, algún exemplar curiós y fins notable, de fetxa bastant més atrassada.

Entre'ls dibuixants de Catalunya que primer *feren* un cartell, figura al devant de tots en Tomás Padró, am sos anuncis pera periódichs satírichs, si be'ls seus cartells, tenen bastanta semblansa amb els que's feyan á Fransa ja desde'l comensament del sigle passat. De tots modos tant uns com altres, difereixen molt de lo que's fa are, en aqueixa materia.

Ja més modernament, y degut á la iniciativa del Ajuntament de Barcelona obrint concursos pera obtenir cartells anunciadors de las Exposicions de Bellas Arts que en aqueixa ciutat se celebren y degut també á las exhibicions que s'han fet al Saló Parés dels exemplars més notables qu'en el extranjer se produheixen dins d'aqueix ram, ha nascut aquí una gran afició per part de tothom envers aqueixa nova manifestació del Art.

De tal modo ha arrelat l'*affichisme* aquí á Catalunya, que si be encare no tenim un seguit d'artistas que donguin á sas produccions un caràcter general, que formin com si diguessim una escola catalana, com ho fan els inglesos y nort-americanos sobre tot; tenim ja un gros nombre de *specimens* de todas las tendencias, que poden dignament figurar al costat de lo qu'es fá á Fransa, Bèlgica, Alemanya, Inglaterra, Italia, Estats Units, etc., es á dir, per tot ahont se conreuha l'art del cartell.

No ha adquirit de molt tanta importancia l'*affiche*, en las altrás regions d'Espanya, puig que á Madrid, que jo'n tinga noticia, no més hi ha hagut el concurs pera anunciar el xampany Codorniu, y encare aqueix concurs lo convocá una casa catalana, y catalans foren l'inmensa majoria dels autors premiats.

Entre aqueixos autors premiats n'hi figurava un, del

quin vull parlar particularment, tant per tractarse d'un fill de Reus, com per considerarlo entre'ls més notables cartellistas catalans; es aqueix en Ramon Casals.

Prou conegut es de tothom el Director de l'Academia Fortuny, pera que jo'l vingui á descobrir; lo que sí diré es que á pesar de ser poch en nombre els cartells que ha dibuixat, aqueixos el posan en un lloch ben distingit entre'ls conreuhadors d'aqueix art á Catalunya.

Per primera volta's doná á conèixer en Casals com á dibuixant de cartells, en el concurs que se celebrá pera anunciar la IV Exposició de Barcelona; en aqueix concurs, presentá dos cartells hermosíssims, essent am seguretat dels millors que ha fet el referit artista. Molt notables foren els que presentá en el concurs del Anís del Mono, com també estigueren á gran altura els que li premiaren en el concurs del xampany Codorniu. Ade més d'aqueixos n'hi coneix alguns altres fets per encàrrecs particulars, distingintse tots ells per lo elegant y correcte del dibuix, sobre tot l'ornamental, que'l tracta am veritable originalitat dins del estil modern.

Es una verdadera llástima, que per viure allunyat dels centres de producció artística, no poguém admirar més sovint els fruits del talent de tant distingit reusenç.

D. Sugrañes.

Barcelona, Abril 1901.

QUATRE PARAULAS

sobre la Exposició Nacional de Bellas Arts

PINTURA

Fer una crítica sèria y rahonada; senyalar lo poch d'Art noble y enlayrat y la gran quantitat de color mal empleat en l'abrumador número d'equivocacions que's contan en aquesta Exposició, fora tasca superior á las mevas foras y per lo qual me faria falta, primer, un espay del que no puch disposar en una *Revista* com la present, y según, encomanarme á l'indulgencia dels llegidors que seria just no'm perdonessin la descortesía d'abusar de la seva paciència. Per lo tant, intentaré solzament, trasladar aquí una lleugera impresió, *quatre paraulas*, com se diu vulgarment, qu'expressin algo de lo que m'ha sugerit la visita á la mentada Exposició, una petita part de lo molt que's podria dir de la mateixa.

En la sala primera s'hi destacan un paissatge de Meifrén molt encertat de llum, y un quadro de gran tany de Muñoz Lucena «En las ermitas de Córdoba» que representa l'oració dels frares devant de las tombas que guardan els restos dels germans de monastir. L'ambient que's respira en aquest quadro, la suau llum crepuscular que l'entona y las figuras senzillas y correctes dels monjos, guardan una harmonía, un perfum místich, que'l fá simpátich y que parla á l'ànima. Un poch més á la dreta. hi té Félix Mestres un retrato de senyora pintat ab molta delicadesa, y un carrer de Sant Gervasi á la cayguda de la tarde, ressaltant ab las línies mitj confosas per la falta de llum, la dels fanals y dels tranvías que passen plens de gent y á primer ter-